

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2019

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A.1.

α. Φεντερασιόν (Σελίδα 46 σχολικού βιβλίου): Η κατάσταση της μειωμένης επίδρασης του εργατικού κινήματος κράτησε ως το τέλος των Βαλκανικών πολέμων. Η ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης στην Ελλάδα, μιας πόλης με σημαντικό –για τα μέτρα της περιοχής– βιομηχανικό υπόβαθρο και με κοσμοπολίτικο χαρακτήρα, αποτέλεσε σημείο αναφοράς για το εργατικό κίνημα. Η μεγάλη πολυεθνική εργατική οργάνωση της πόλης, η Φεντερασιόν, με πρωτεργάτες σοσιαλιστές από την ανοιχτή σε νέες ιδέες εβραϊκή κοινότητα της πόλης, αποτέλεσε σημαντικό δίαυλο για τη διάδοση σοσιαλιστικής και εργατικής ιδεολογίας στη χώρα.

β. Ορεινοί (Σελίδα 71 σχολικού βιβλίου): Είναι μία από τις δύο μεγάλες παρατάξεις που σχηματίστηκαν μέσα από τις διεργασίες της Εθνοσυνέλευσης του 1862 -64. Απαρτίστηκαν από διάφορες ομάδες (υπό το Δ. Γρίβα και τον Κ. Κανάρη) με κοινό στόχο την αντίσταση στην πολιτική των πεδινών. Βρήκαν υποστηρικτές μεταξύ των μικροκαλλιεργητών, των κτηνοτρόφων, των εμπόρων και των πλοιοκτητών. Ο λαός συμμετείχε ενεργά στη συγκρότηση της παράταξης.

γ. ΕΑΠ (σελίδα 153 - 155 σχολικού βιβλίου): Αυτόνομος οργανισμός με πλήρη νομική υπόσταση, με έδρα την Αθήνα, που ιδρύθηκε με πρωτοβουλία της ΚτΕ, το Σεπτέμβριο του 1923, όταν η ελληνική κυβέρνηση

μπροστά στο τεράστιο έργο της περίθαλψης και αποκατάστασης των προσφύγων που έπρεπε να αναλάβει ζήτησε τη βοήθεια της Κοινωνίας των Εθνών. Βασική αποστολή της ήταν να εξασφαλίσει στους πρόσφυγες παραγωγική απασχόληση και οριστική στέγαση. Η Ε.Α.Π λειτούργησε ως το τέλος του 1930. Με ειδική σύμβαση μεταβίβασε στο ελληνικό Δημόσιο την περιουσία της, καθώς και τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει απέναντι στους πρόσφυγες.

A.2.

α. Σωστό (Σελίδα 42 σχολικού βιβλίου)

β. Λάθος (Σελίδα 52 σχολικού βιβλίου)

γ. Σωστό (Σελίδα 74 σχολικού βιβλίου)

δ. Σωστό (Σελίδα 148 σχολικού βιβλίου)

ε. Λάθος (Σελίδα 213 σχολικού βιβλίου)

B.1

α. Σελίδα 96 – 97 σχολικού βιβλίου: «Οι Φιλελεύθεροι ... το σύνταγμα.»

β. Σελίδα 50 σχολικού βιβλίου: «Το Νοέμβριο του 1920 ... χωρίς αντίκρουσμα» και σελίδα 144 σχολικού βιβλίου: « Το Νοέμβριο του ίδιου χρόνου (1920) ... απέναντι στην Ελλάδα»

B.2 Σελίδα 169 σχολικού βιβλίου: «Οι πρόσφυγες ... ελληνικής ταυτότητας» και προαιρετικά ως εισαγωγή: « Η Μικρασιατική Καταστροφή ... έθνους».

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Από το σχολικό βιβλίο: σελίδες 208-209: «Το θετικό... βαρύ κλίμα διχασμού.»

Πρώτη πηγή

- ✓ Ο Βενιζέλος τονίζει ότι η Κρήτη εξακολουθεί να βρίσκεται ουσιαστικά υπό την κυριαρχία των Προστάτιδων Δυνάμεων.
- ✓ Παρά το γεγονός ότι με το σύνταγμα που οι Μ.Δ. ενέκριναν προβλεπόταν αυτονομία για την Κρήτη, στην πραγματικότητα αυτό

δεν υφίστατο, καθώς συναντούσε ως εμπόδιο το πριγκιπικό περιβάλλον, με αποτέλεσμα να ενισχύεται η πολιτική ρευστότητα στο νησί.

Δεύτερη πηγή

- ✓ Ο γενικός πρόξενος της Αγγλίας Εσμέ Χάουαρντ σκιαγραφεί τον πρίγκιπα Γεώργιο ως συγκεντρωτικό και πολέμιο του συντάγματος.
- ✓ Ο ίδιος υποστηρίζει πως ο Γεώργιος καταφερόταν εναντίον του κοινοβουλευτισμού και ασπαζόταν μια απολυταρχική πολιτική, ορμώμενος από την προσωπική στρατιωτική του ιδιότητα ως ναυτικού.
- ✓ Αυτό θα γινόταν ακόμη κι αν σήμαινε σύγκρουση με τις Μεγάλες Δυνάμεις και την πολιτική γραμμή που είχαν προαποφασίσει.

Τρίτη πηγή

- ✓ Πρωταρχική αιτία ρήξης μεταξύ του Βενιζέλου και του πρίγκιπα Γεώργιου ήταν η μεταξύ τους διαφωνία ως προς το μέλλον της Κρήτης.
- ✓ Η τακτική του Έπατου Αρμοστή να διαπραγματεύεται το ενωτικό ζήτημα με τις Μεγάλες Δυνάμεις αυτόβουλα και χωρίς να ενημερώνει, ενίσχυε την καχυποψία και τον καθιστούσε αναξιόπιστο στα μάτια του Κρητικού πολιτικού.

ΘΕΜΑ Δ1

α. Από το σχολικό βιβλίο: «Το 1830, οι υποδομές ... στην κατασκευή δρόμων)». (σελ.31- 32)

Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνει και ο παρατιθέμενος **πίνακας**. Ειδικότερα:

- ✓ Το 1830 τα χιλιόμετρα του ελληνικού οδικού δικτύου ήταν μόλις 13, ενώ αυξήθηκαν σε 164 το 1852.
- ✓ Κατά το 1862 το οδικό δίκτυο αναπτύχθηκε περαιτέρω αλλά κάλυπτε μόλις 242 χιλιόμετρα, τα οποία αυξήθηκαν σε 398 το 1867.
- ✓ **β.** Από το σχολικό βιβλίο: «Η πύκνωση του οδικού ... την κατασκευή οδικού δικτύου». (σελ.32) και «Το τρικουπικό κόμμα ήδη από το 1875 παρουσίασε ένα συστηματικό πρόγραμμα εκσυγχρονισμού της χώρας το οποίο προέβλεπε βελτίωση της άμυνας και της υποδομής ... της χώρας». (σελ. 80)

Σύμφωνα με τα στοιχεία του **πίνακα**:

- ✓ Ενώ το 1872 το οδικό δίκτυο κάλυπτε 502 χιλιόμετρα, το 1882 ο αριθμός αυτός σχεδόν διπλασιάστηκε και έφτασε τα 1.122 χιλιόμετρα.
- ✓ Ο ίδιος ρυθμός ανάπτυξης συνεχίστηκε κατά τις πρώτες πρωθυπουργίες του Χαρίλαου Τρικούπη και έτσι το δίκτυο έφτασε τα 3.289 χιλιόμετρα το 1892, ενώ άγγιξε τα 4.697 χιλιόμετρα το 1912.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της **δεύτερης πηγής**:

- ✓ Ο Τρικούπης ασχολήθηκε έντονα με τη δημιουργία δημόσιων έργων και γενικότερα τεχνοοικονομικής υποδομής.
- ✓ Θεωρούσε ότι η έλλειψη συγκοινωνιών ευθυνόταν για την παρηκμασμένη ελληνική εσωτερική αγορά.
- ✓ Χαρακτηριστικά παραδείγματα που πιστοποιούν αυτήν την άποψη συναντάμε στην Τρίπολη, στο Ναύπλιο, στη Λιβαδειά, ακόμα και στο Μαραθώνα, όπου οι δυσκολίες για μεταφορά των προϊόντων είχαν αρνητικό αντίκτυπο στο εμπόριο.
- ✓ Μόλις στο τέλος του 19^{ου} αιώνα, το οδικό δίκτυο άρχισε να αποτελεί μέσο επικοινωνίας, με απώτερο σκοπό να προωθηθεί η οικονομική ανάπτυξη, αν και οι ελληνικές κοινωνίες δεν έδειχναν ακόμα δείγματα εξέλιξης.
- ✓ Βέβαια, κατά τις δεκαετίες του 1870 και 1880, χάρη στην πολιτική που ακολούθησε ο Χαρίλαος Τρικούπης, εμφανίζονται οι πρώτες αλλαγές στην οικονομία που αναμφισβήτητα συνδέονται με τη βελτίωση του συγκοινωνιακού δικτύου της χώρας.

γ. Από το σχολικό βιβλίο: «Στους ανασταλτικούς παράγοντες ... τμήμα της χώρας». (σελ. 32)